

Fundacja na Rzecz Dwujęzyczności

Scenariusz zajęć z języka polskiego jako obcego

W czym? i w co? – przyimek w i dwa przypadki.

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu Nasze tradycje.

Autorka	Magdalena Bogusławska	
Grupa docelowa, w tym wiek uczestników (jeśli istotne)	osoby uczące się języka polskiego jako obcego, poziom A2 (dorośli lub młodzież 15+)	
Rodzaj zajęć, przedmiot	Język polski jako obcy, drugi, dziedziczony	
Temat, tytuł	W czym? i w co? – przymek w i dwa przypadki.	
Słowa kluczowe	idiom, przymek, przypadek, w + miejscownik, w + biernik, sens dosłowny, sens metaforyczny	
Krótki opis zajęć	Zajęcia poświęcone są utrwalaniu użycia przymka w z odpowiednimi przypadkami na poziomie A2 przy wykorzystaniu polskich idiomów. Uczestnicy uczą się rozpoznawać typowe połączenia przymka w z przypadkami w idiomach, rozumieć ich metaforyczne znaczenie oraz poprawnie stosować je w prostych wypowiedziach ustnych i pisemnych. Zajęcia można wydłużyć do 90 minut, przeznaczając więcej czasu na ćwiczenia utrwalające oraz rozbudowaną pracę w parach nad mini-scenkami z użyciem idiomów.	
Czas trwania	60 minut	
Cele zajęć	CEL 1. Uczestnicy utrwalą użycie przymka w z właściwymi przypadkami. CEL 2. Uczestnicy poznają i rozumieją sens metaforyczny wybranych idiomów z publikacji „ <i>Między słowami</i> ”. CEL 3. Uczestnicy wykorzystają idiomy w prostych kontekstach komunikacyjnych.	
Kryteria sukcesu, efekty uczenia się	Po zajęciach, uczestnicy: KS 1. poprawnie wskazują przymek i przypadek w podanych idiomach (np. <i>w proszku, w mur, w sosie</i>). KS 2. rozróżniają użycie konstrukcji w + miejscownik i w + biernik, przyporządkowując je do opisu stanu lub działania. KS 3. tworzą krótkie, poprawne zdania lub dialogi z użyciem poznanych idiomów. KS 4. stosują idiomy w niezmienionej formie przymkowej w zadaniach ustnych i pisemnych.	Powiązanie z celami C 1. z KS 1., KS 2., KS 4. C 2. z KS 1., KS 2. C 3. z KS 3., KS 4.
Metody, techniki, formy pracy	praca z tekstem, praca w grupach lub parach, dyskusja moderowana, metoda indukcyjna (od przykładów do uogólnienia reguły)	

STRUKTURA ZAJĘĆ

Aktywność	Czas trwania	Czynności osoby prowadzącej	Czynności uczestników	Niezbędne materiały i sprzęt
Wprowadzenie	5 minut	Lektor wita uczestników zajęć. Pyta o samopoczucie. Następnie zapisuje na tablicy pytania: <i>w czym? / w co?</i> Prosi uczestników o podanie przykładów prostych zdań z przyimkiem <i>w</i> . Zapisuje wybrane propozycje na tablicy. Informuje uczestników, że podczas zajęć będą pracować z polskimi idiomami, aby zobaczyć, jak przyimek <i>w</i> funkcjonuje w języku polskim.	Uczestnicy odpowiadają na pytania lektora, biorą udział w krótkiej rozmowie wprowadzającej. Podają przykłady prostych zdań z przyimkami (np. „Jestem w domu”, „Jestem w dobrym humorze”).	tablica lub flip-chart, marker
Zapoznanie z idiomami	10 minut	Lektor zapisuje na tablicy cztery idiomy: być w proszku, być nie w sosie, bić głową w mur, chować głowę w piasek. Może pokazać ilustrację. Czyta idiomy na głos. Następnie pyta, czy uczestnicy znają któryś z tych zwrotów, jak je rozumieją i w jakiej sytuacji mogliby go użyć. Po wysłuchaniu odpowiedzi lektor wyjaśnia lub porządkuje sens metaforyczny idiomów, podając proste, sytuacyjne przykłady. Zwraca uwagę na użyty w idiomach przyimek <i>w</i> .	Uczestnicy oglądają ilustrację, słuchają idiomów czytanych przez lektora. Następnie odpowiadają na pytania, rozpoznając sens dosłowny i przenośny frazeologizmów.	
Analiza	10 minut	Lektor podkreśla w zapisanych idiomach wyrażenia po przyimku <i>w</i> (w proszku, w sosie, w mur, w piasek). Prosi uczestników o zadanie pytania do każdego z nich. Zapisuje poprawne pytania na tablicy: <i>w czym?</i> – w proszku, w sosie; <i>w co?</i> – w mur, w piasek. Następnie pyta uczestników, dlaczego po tym samym przyimku zadajemy dwa różne pytania. Po krótkiej wymianie odpowiedzi porządkuje wnioski i zapisuje regułę: <i>w czym</i> – stan / sytuacja (miejscownik), <i>w co</i> – działanie / ruch (biernik).	Uczestnicy proponują pytania do przykładów i próbują wyjaśnić, dlaczego pojawiają się dwa różne pytania.	tablica lub flip-chart, marker
Ćwiczenia	15 minut	Lektor proponuje dwa ćwiczenia. Pierwsze polega na rozpoznaniu przypadku po przyimku, np. <i>Jestem w nowym domu - miejscownik</i> , a drugie na podaniu poprawnej formy przymiotnika i rzeczownika po przyimku, np. <i>Jestem w [zły humor]</i> . Po wykonaniu ćwiczenia przez uczestników, sprawdza poprawność.	Uczestnicy wykonują zaproponowane ćwiczenia.	
Praca w parach	15 minut	Lektor informuje uczestników, że poznane wcześniej zasady (<i>w + miejscownik / w + biernik</i>) posłużą teraz do pracy z idiomami. Następnie przedstawia cztery sytuacje i prosi uczestników o dobranie odpowiedniego idiomu oraz krótkie uzasadnienie wyboru (sens + pytanie <i>w czym / w co</i>). 1. Ktoś przychodzi po drugą osobę, żeby pójść na randkę, ale ona nie jest jeszcze gotowa. 2. Ktoś ma gorszy dzień, jest przygnębiony i bez energii. 3. Ktoś próbuje kogoś przekonać, ale jego argumenty nie przynoszą żadnego efektu. 4. Ktoś unika rozmowy o problemie i udaje, że go nie ma. Następnie lektor prosi uczestników, aby wybrali jedną sytuację z poprzedniego ćwiczenia i ułożyli 2-3 zdania opisu i komentarza do niej, w których naturalnie użyją wybranego idiomu. Zaprasza kilka osób do odczytania swoich przykładów.	Uczestnicy wykonują ćwiczenia i prezentują efekty pracy.	

Podsumowanie zajęć	5 minut	Na zakończenie lektor pyta, który z poznanych dziś idiomów najlepiej opisuje samopoczucie każdego z uczestników oraz z jakim przypadkiem się łączy: w czym (miejscownik) czy w co (biernik).	Uczestnicy dzielą się refleksją.	
Metody monitorowania osiągnięć uczestników	Obserwacja nauczyciela, analiza wykonanych ćwiczeń i wypowiedzi uczestników.			
Lista ewentualnych dodatkowych źródeł, materiałów, przydatnych przy przygotowaniu i prowadzeniu zajęć	Wykorzystanie publikacji "Między słowami" - rozdział poświęcony idiomom oraz wybrane ćwiczenia.			
Możliwe sposoby indywidualizacji pracy na zajęciach (jeśli dotyczy)	Dobór par o zróżnicowanym poziomie językowym oraz monitorowanie zaangażowania uczestników.			
Jakie potencjalne trudności można napotkać, prowadząc zajęcia?			Jak im zaradzić?	
Praca w parach - nie wszyscy uczestnicy angażują się w równym stopniu.			Monitorować na bieżąco pracę par.	